

Bestuur & Management Consultants

Katherine Boon
Ester Rood

Presentatie

Project!mpulsbijeenkomsten

‘Samen in de wijk’

Themasessie

*Grenzen aan vermaatschappelijking
en extramuralisering*

Impressies

- Extramuralisering is *hot*
- De bossen uit, de wijken in; positieve trend of weer zo'n hype?
- “Het gaat om verankeren van beleid en visie, en het doorvertalen in alle activiteiten” (dus niet alleen stenen stapelen)
- “Het concept valt of staat met de totale zorgketen van wonen, welzijn en zorg”
- “Lokaal maatwerk langs de weg van integrale benadering”

Kanttekeningen

“Is extramuralisering wel geschikt voor alle doelgroepen?”

“Geen integratie, maar in-de-gratie”

“Zitten ‘prachtwijken’ daar nu wel op te wachten?”

“Met kleinschalig wonen alleen ben je er nog niet.
Het is meer dan alleen maar kleine groepen maken”.

“We moeten bewoners niet doodknuffelen”.

QuickTime™ en een
TIFF (LZW)-decompressor
zijn vereist om deze afbeelding weer te geven.

Begrip ‘vermaatschappelijking’

Vermaatschappelijking = containerbegrip:

- Extramuralisering
- Deconcentratie
- Decategoralisering
- Scheiden wonen/zorg
- Community care
- Lokaal, integraal, samenhangend aanbod
wonen, welzijn, zorg in de wijk
- Maatschappelijke deelname mensen met beperkingen

Historie ‘vermaatschappelijking’

Tot jaren 70: intramuraal in duinen en bossen

Jaren 70: kritiek op ‘gesticht’ --> extramuralisering

Begin ‘80: GGZ --> extramuralisering = vermaatschappelijking

Oorsprong: *community care* (Engeland)

Na GGZ ook andere sectoren: VG, LG, V&V

Medisch model --> wonen, welzijn, zorg

Historie ‘vermaatschappelijking’

Vermaatschappelijking ook vaak wens mensen met beperkingen

Trend nog actueler door Wmo

Taak zorgorganisatie/professionals + taak samenleving

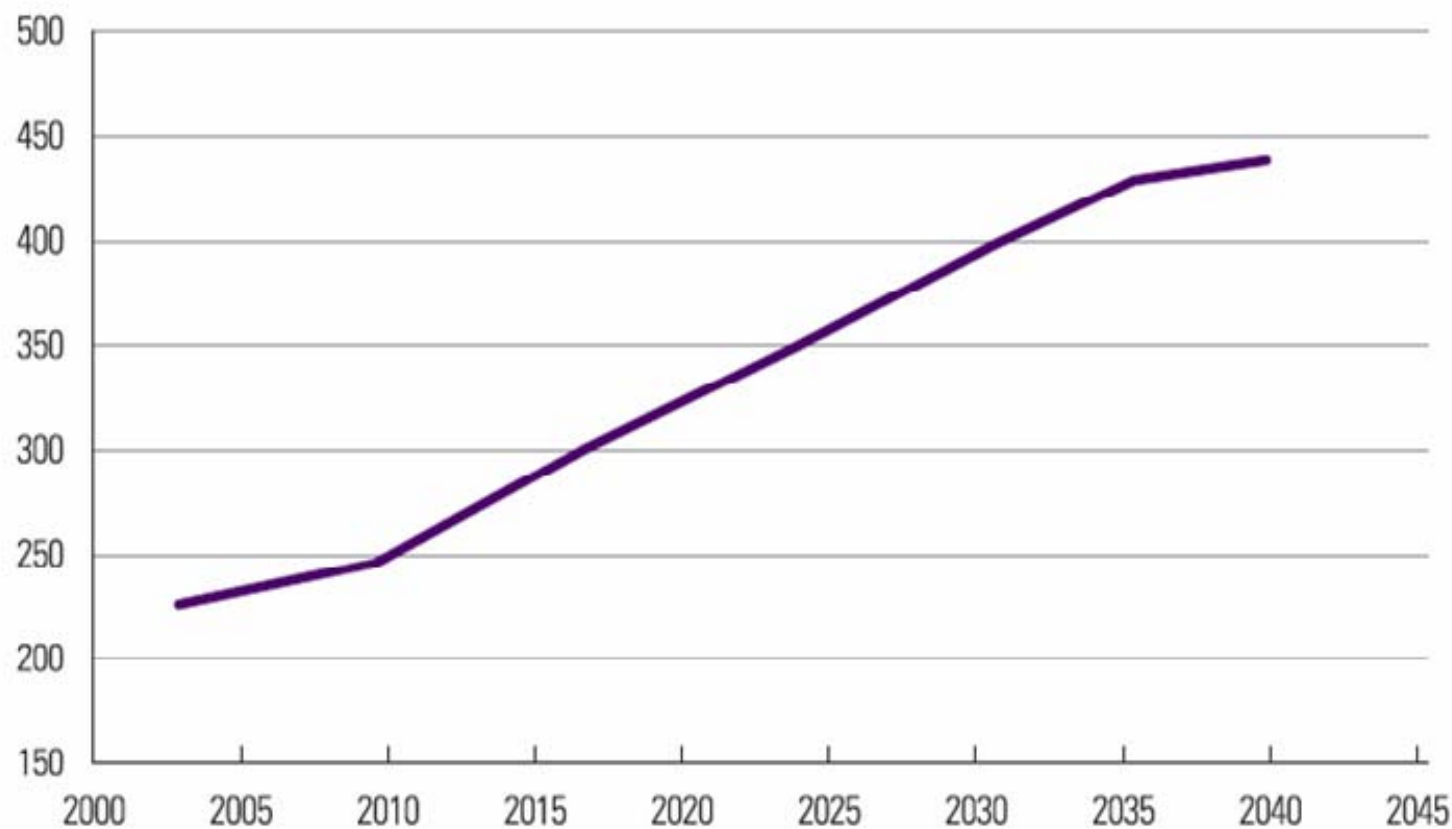
Regie gemeente (Wmo)

Stimuleren mantelzorgers, vrijwilligers

Initiatieven zorg-, welzijnsorganisaties, woningcorporaties, gemeenten

Doel: grotere maatschappelijke deelname, betere levenskwaliteit

Vergrijzing

Figuur 1.2 Vergrijzing; het aantal 65-plussers per duizend 20-65-jarigen.

(Bron: VWS, 2003)

Boek

Onderzoek gevolgen/voorwaarden vermaatschappelijking

Literatuuronderzoek

Interviews woningcorporaties, zorg-, welzijnsorganisaties en gemeenten

Diverse invalshoeken

Conclusies en aanbevelingen: succesfactoren

Belangrijke succesfactoren

Vanuit verschillende invalshoeken:

- Cliënten
- Medewerkers
- Mantelzorgers/vrijwilligers
- Organisatie
- Wijk
- Samenwerking

NB Inzoomen op cliënten, organisatie, wijk, samenwerking

Vanuit cliëntperspectief

Succesfactoren: cliënt

- Uitgangspunt: wensen/behoefte individuele cliënt
- Variëteit, differentiatie, geen nieuw dogma
NB Grenzen en (on)mogelijkheden
- Integrale benadering: wonen, welzijn + zorg
- Sociale context, wensen/mogelijkheden cliëntsysteem

Formele, zichtbare organisatie

fysiek waarneembare
organisatie, zichtbaar in
omschrijvingen van haar
structuur, taken en
bevoegdheden, doelen, plannen
en procedures

Vanuit organisatieperspectief

overheersende mentale modellen/
overtuigingen van mensen die in
hun interactienetwerken de
identiteit van de organisatie
bepalen en zin/ betekenis geven
aan het bestaan van de
organisatie

Onzichtbare organisatie

Succesfactoren: de organisatie

- Visie op vermaatschappelijking (+ communicatie)
- Competenties en kwaliteit medewerkers (primair + sec.)
- Hulpverlener vermaatschappelijkt (contacten wijk)
- Ingrijpend cultuurtraject; ondersteun, begeleid, faciliteer

- Organiseer, stimuleer, faciliteer, waardeer mantelzorg/
vrijwilligerswerk actief
NB overbelasting, afstemming informele/formele zorg

- Onderzoek kosten/baten, organisatorische gevolgen vooraf

Perspectief vanuit de wijk

Succesfactoren: de wijk

- Investeer actief in de wijk: o.a. kennisuitwisseling, onderwijs, voorlichting, beeldvorming
- Verbinden en ontmoeten:
o.a. gezamenlijke activiteiten, vrijetijd, werk, sport, kerk
- Analyseer wijk op o.a. leefbaarheid
(sociale + fysieke component)
- Wijk is geen sluitpost

Succesfactoren: samenwerking

Succesfactoren: samenwerking

- Gezamenlijke visie en belang, gedeelde ambitie, focus, kader
- Lef, creativiteit, doorzettingsvermogen, overtuigingskracht
- Investeer in relaties: vertrouwen, respect, gelijkwaardigheid
- Benut elkaars kwaliteiten, expertises, netwerken
- Oog voor verschillende belangen, over grenzen heen, flexibiliteit
- Duidelijke regievoering, procesbewaking

Conclusies

- Vermaatschappelijking = betere levenskwaliteit?
Vershil per individuele cliënt
- Integrale benadering: vanuit verschillende perspectieven
Cliënten, medewerkers, mantelzorgers/vrijwilligers, organisatie, wijk, samenwerking
- Vermaatschappelijking = verbindingen maken en ontmoeten
Samenwerken, respect, vertrouwen, investeren, over grenzen heen...
- Laat vermaatschappelijking geen nieuw dogma worden
Behoud van variëteit en differentiatie

Stellingen

1. Vermaatschappelijking = de bossen uit, de wijken in
2. De grenzen en (on)mogelijkheden verschillen per doelgroep
3. Vermaatschappelijking = betere levenskwaliteit voor iedereen
4. Kleinschalig wonen = wonen 1, zorg geen
5. Kleinschalig wonen in prachtwijk = gedoemd te mislukken
6. Geen integratie, maar in de gratie!

Stellingen

1. De medewerker moet zelf vermaatschappelijken: als buddy de wijk in
2. De medewerker in een kleinschalige woonvorm = een top-huismoeder in surrogaatgezin
3. Extramurale samenwerking tussen ketenpartners van wonen, zorg, welzijn, gemeenten werkt in de praktijk niet
4. Zorgaanbieders zeuren over geld en woningcorporaties stapelen vooral stenen
5. De regierol is bij uitstek voor de gemeente

Vragen?

